

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Nc/2/2017
Identifikačné číslo spisu:	1309200397
Dátum vydania rozhodnutia:	20.03.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1309200397.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci žalobcov 1/ Ing. U. P., bývajúceho v Q., Q. XXX, 2/ E. P., bývajúcej v Q., Q. XXX, obaja zastúpení JUDr. Alojz Baránik, advokát s. r. o., so sídlom v Bratislave, Mateja Bela 8, v mene ktorej ako konateľ koná advokát JUDr. Alojz Baránik, proti žalovanej MUDr. P. O., bývajúcej v W., X. XX, zastúpenej JUDr. Michal Matulník, advokát, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Kýčerského 5, v mene ktorej ako konateľ koná advokát JUDr. Michal Matulník, o zaplatenie 245.635 eur s príslušenstvom, vedenej Okresným súdom Bratislava III pod sp. zn. 12C/9/2009, o vylúčení sudcov Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ayše Pružinec Erenovej a JUDr. Ľuboša Sádovského z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 10Co/32/2017, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ayše Pružinec Erenová j e v y l ú č e n á z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 10Co/32/2017.

Sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľuboš Sádovský n i e j e v y l ú č e n ý z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 10Co/32/2017.

Odôvodnenie

1. V konaní vedenom Krajským súdom v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) pod sp. zn. 10Co/32/2017 žalobcovia podaním z 13. februára 2017 oznámili krajskému súdu uplatnenie námietky zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Ayše Pružinec Erenovej (ďalej aj „namietaná sudkyňa“) a voči sudcovi JUDr. Ľubošovi Sádovskému (ďalej aj „namietaný sudca“) z dôvodu, že so zreteľom na ich pomer k zástupcovi žalobcov možno mať odôvodnené pochybnosti o ich nezaujatosti. Vo vzťahu k namietanej sudkyňi žalobcovia uviedli, že ich právny zástupca (rozumej jediný konateľ obchodnej spoločnosti zastupujúcej žalobcov - poznámka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky) na zasadnutí Národnej rady Slovenskej republiky ako poslanec podrobil kritike navrhnutie namietanej sudkyne za kandidátku na členku disciplinárneho senátu. Okrem iného uviedol, že „táto sudkyňa je úplne nespôsobilá, aby bola členkou disciplinárneho senátu“, a že uvedená sudkyňa „je ťažká prietáhárka, ktorá rozhoduje veci tak, ako si to všetci neželáme, rozhoduje veci tým najotrasnejším spôsobom, je to osoba, ktorá je príslušníkom justičnej mafie, ktorá spôsobuje to, že na Slovensku nie je možné dosiahnuť spravodlivosť.“ V danej situácii tu existuje pochybnosť, že namietaná sudkyňa bude mať k ich právnomu zástupcovi negatívny vzťah, a teda v konečnom dôsledku aj záujem na výsledku konania v danej veci. Námietku zaujatosti proti namietanému sudcovi odôvodnili

tým, že jeho konanie ako predsedu krajského súdu podrobil ich právny zástupca opakovane kritike vo svojich článkoch zverejnených na internete. Zverejnením týchto článkov na internete existuje preto pochybnosť o nezaujatosti namietaného sudcu k ich zástupcovi. Navrhli preto vylúčenie namietaných sudcov z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 10Co/32/2017.

2. Sudkyňa JUDr. Ayše Pružinec Erenová vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedla, že so zástupcom žalobcov sa nikdy osobne nestretla a vedomosť o tom, že zastupuje žalobcov získala až zo vznesenej námietky zaujatosti. Vzhľadom na obsah vystúpenia JUDr. Alojza Baránika podala dňa 20. februára 2017 na Slovenskú advokátsku komoru podnet na prešetrenie podozrenia zo spáchania disciplinárneho previnenia, a zároveň podnet na prešetrenie týchto výrokov Národnej rade Slovenskej republiky - Mandátovému a imunitnému výboru SR, ktoré predniesol pri výkone funkcie poslanca s návrhom na začatie disciplinárneho konania s tým, že proti JUDr. Alojzovi Baránikovi podáva aj žalobu o ochranu osobnosti. Z dôvodu závažnosti tvrdení zástupcu žalobcov a jej uskutočnené právny kroky navrhla, aby bola vylúčená z prejednávania a rozhodovania tejto veci.

Sudca JUDr. Ľuboš Sádovský vo vyjadrení k námietke zaujatosti uviedol, že strany sporu, ani právneho zástupcu žalobcov osobne nepozná, nie je v žiadnom vzťahu k nim a nemá ani iný vzťah k predmetu konania. K obsahu námietky sa bližšie odmietol vyjadriť, lebo vôbec nesúvisí s prejednanou vecou.

3. Najvyšší súd ako súd Krajskému súdu v Bratislave nadriadený (§ 54 ods. 2 C. s. p. v spojení s čl. I § 5 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení) vec prejednal a dospel k záveru, že podmienky vylúčenia zákonného sudcu z prejednávania a rozhodovania vecí sú splnené len v prípade sudkyne JUDr. Ayše Pružinec Erenovej. V prípade sudcu JUDr. Ľuboša Sádovského naplnené neboli.

4. Podľa § 49 ods. 1 C. s. p. sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

5. Účelom úpravy pojatej do citovaného ustanovenia základného predpisu civilného sporového procesu Slovenskej republiky je prispieť k nestrannému prejednaní sporu, k nezaujatému prístupu súdu k stranám alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z pohľadu uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, ktorým môže byť len niektorý z nasledujúcich vzťahov:

a/ k sporu (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je priamo stranou sporu alebo osobou zúčastnenou na konaní, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na spor, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť alebo tiež vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti nasvedčujúce získaniu sudcom poznatkov o veci inak, než spôsobom predpokladaným právom, teda najmä dokazovaním),

b/ k stranám [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu, ktorý má buď charakter rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu či relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho, ako aj negatívneho)],

c/ k ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní (vid' vyššie pod b/).

6. Pri posudzovaní dôvodnosti námietky žalobcov vo vzťahu k zákonným sudcom o skutočnostiach majúcich privodiť ich vylúčenie z prejednávania a rozhodovania sporu, najvyšší súd vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcu a z toho, že výnimky z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon. Sudca je totiž vo všeobecnosti vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu (len vtedy alebo až vtedy), ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

7. Integrovanou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - tu por. prílohu oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.) je garancia toho, aby v spore rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky, čiže ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov) zároveň zahŕňa aj právo na to, aby spor nebol odňatý zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade teda platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z rozhodovania, ktorý zákonom predpokladaným postupom a zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v možnosti zmariť hroziace riziko, že by vo veci mohol rozhodovať zaujatý a nie nestranný sudca.

8. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh strany (§ 52 C. s. p.), alebo na základe oznámenia samotného sudcu (§ 50 C. s. p.). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03).

9. Existencia oprávnených pochybností závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či preukázateľne existujú skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybností o nestrannosti sudcu (pozri tiež C. proti Rakúsku). Pri rozhodovaní, či je daný oprávnený dôvod na obavu, že konkrétny sudca je nestranný, je stanovisko osoby oprávnenej namietat' zaujatosť dôležité, ale nie rozhodujúce; určujúce je to, či sa môže táto obava považovať objektívne za oprávnenú. To znamená, že nie je možné vychádzať iba zo subjektívnych aspektov nestrannosti sudcu, ale aj z hmotnoprávneho rozboru skutočností, ktoré k týmto subjektívnym pochybnostiam viedli. K vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodnutia sporu môže dôjsť iba vtedy, ak je evidentné, že pomer sudcu k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní dosahuje takej povahy a intenzity, že aj napriek zákonom stanovených povinností nebude schopný nezávisle a nestranne rozhodovať (sine ira et studio).

10. Pokiaľ ide o subjektívne aspekty nestrannosti namietanej sudkyne krajského súdu, tu je potrebné konštatovať, že namietaná sudkyňa poukázala na právne kroky, ktoré proti právnenému zástupcovi žalobcov na základe jeho vyjadrení podnikla. Možno tak usudzovať o jej negatívnom vzťahu k právnenému zástupcovi žalobcov. Zohľadňujúc intenzitu výrokov právneho zástupcu žalobcov na adresu namietanej sudkyne, ktoré nezostali len vo vecnej rovine, ako aj jej vyjadrenia a podniknuté opatrenia, možno z objektívneho hľadiska usúdiť, že existujú odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti namietanej sudkyne k právnenému zástupcovi žalobcov. Najvyšší súd preto sudkyňu JUDr. Ayše Pružinec Erenovú vylúčil z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 10Co/32/2017.

11. Z vyjadrenia namietaného sudcu vyplýva, že subjektívne sa necíti byť zaujatý. Najvyšší súd následne posúdil aj objektívne aspekty nestrannosti namietaného sudcu. V tejto súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že sudca ako reprezentant verejnej moci je často objektom kritiky, a to aj v oznamovacích prostriedkoch. U sudcu je ale nevyhnutné predpokladať vyšší stupeň tolerancie a nadhľadu, ako tomu je u jednotlivých občanov. Treba prihliadnuť na to, že princíp nezávislého, nestranného a spravodlivého rozhodovania je vôbec zásadným princípom fungovania súdnej moci, a je zákonnou resp. ústavnou, ako aj morálnou povinnosťou sudcu tento princíp dodržiavať. Ak by len takéto okolnosti mali zakladať zaujatosť sudcu, mohlo by sa stať, že by vec žalobcu nemal kto prejednať. Za predpokladu, že u sudcu absentuje schopnosť vyrovnať sa vnútorne s prípadnými námietkami strán sporu v priebehu konania a s eventuálnou kritikou jeho konania, potom nie je spôsobilý vykonávať funkciu sudcu. Zhrnúť uvedené

možno uzavrieť, že kritika sudcu je v súčasnosti bežným javom, pričom sudca si musí zachovať aj v takýchto prípadoch nadhľad. Ak teda zástupca žalobcov zverejnil kritiku postupu namietaného sudcu ako predsedu krajského súdu na internete, ktorá sa nevymyká obsahom, formou a sledovaným cieľom z rámca prípustnosti, nemá to za následok zaujatosť sudcu voči právnomu zástupcovi žalobcov. Najvyšší súd preto sudcu JUDr. Ľuboša Sádovského nevyhlásil z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na krajskom súde pod sp. zn. 10Co/32/2017.

12. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.